

DE REEUWIJKSE PLASSEN:
UNIEK VERLEDEN, EVENWICHTIGE TOEKOMST

Inhoudsopgave

DE REEUWIJKSE PLASSEN: UNIEK VERLEDEN, EVENWICHTIGE TOEKOMST	2
SAMEN IN ACTIE VOOR KWALITEIT	3
MISSIE	4
VISIE	4
STRATEGIE.....	4
UITGANGSPUNTEN BIJ DE STRATEGIE	5
HOOFDTHEMA'S.....	6
NATUUR	6
<i>Problemen.....</i>	<i>6</i>
<i>Oplossingen</i>	<i>6</i>
WATERKWALITEIT.....	8
<i>Problemen.....</i>	<i>8</i>
<i>Oplossingen</i>	<i>9</i>
<i>Problemen.....</i>	<i>10</i>
<i>Oplossingen</i>	<i>11</i>
KLIMAATADAPTATIE	12
<i>Problemen.....</i>	<i>12</i>
<i>Oplossingen</i>	<i>12</i>
WONEN EN WERKEN	13
<i>Problemen.....</i>	<i>13</i>
<i>Oplossingen</i>	<i>14</i>
FINANCIERING EN ORGANISATIE	15
PROBLEMEN	15
OPLOSSINGEN.....	15
UITVOERING EN PLANNING	16
KORTE TERMIJN.....	16
LANGERE TERMIJN	16

De Reeuwijkse Plassen: Uniek verleden, evenwichtige toekomst

In de afgelopen decennia hebben eigenaren en hun verenigingen, het Hoogheemraadschap Rijnland, Staatsbosbeheer, de provincie Zuid-Holland, de gemeente Bodegraven-Reeuwijk en andere organisaties zich ingezet om de Reeuwijkse Plassen mooi te houden. Een groot aantal eilanden en oevers is hersteld. Toch blijven de Reeuwijkse Plassen kwetsbaar voor bedreigingen en vragen de reeds herstelde gebieden om voortdurende aandacht (en geld). Stichting VEEN nam samen met Adessium Foundation het initiatief om de toekomst van de Plassen in kaart te brengen: wat is er nodig voor het behouden van een mooie en robuuste natuur, zodat er ook over 10 jaar voldoende ruimte is om te wonen, te werken en te recreëren?

Dit visiedocument - opgesteld door een projectgroep vanuit de Stichting VEEN - beschrijft de waarden, bedreigingen en kansen voor de Reeuwijkse Plassen. Het richt zich tot iedereen die zich betrokken voelt bij het gebied: eigenaren, bewoners, ondernemers gebruikers en recreanten. Dit document is geen blauwdruk, maar de start van een proces dat gedachtenvorming wil stimuleren en moet leiden tot een plan van aanpak met concrete maatregelen voor behoud, herstel en een verdere kwaliteitsimpuls van dit mooie gebied. Een geweldige uitdaging, maar ook fantastisch om aan te werken en dat doen we graag samen met iedereen die hart heeft voor dit gebied!

Samen in actie voor kwaliteit

De Reeuwijkse Plassen zijn het product van meer dan 800 jaar menselijke activiteit. Het resultaat is een uniek gebied midden in het oer-Hollandse veenweidelandschap van het Groene Hart. Vergezichten en waardevolle cultuurlandschappen wisselen de lintbebouwing tussen plassen die door turfwinning zijn ontstaan af. Door de jaren heen, heeft zich een natuurgebied met een specifieke flora en fauna ontwikkeld. Mede dankzij hun diversiteit bieden de Reeuwijkse Plassen ook een aantrekkelijke groene woonomgeving. Naast de bewoners, wandelen, fietsen, varen en zeilen vele duizenden bezoekers in het gebied. De stilte, afwisseling, natuurlijke schoonheid en resten van het verleden willen we graag voor toekomstige generaties behouden. Dat gaat echter niet vanzelf. Als we nu geen actie ondernemen zullen veel van de huidige waarden verloren gaan.

Bij de turfwinning bleef het particuliere eigendom in stand. Van het gebied, het water en de oevers en eilanden, is nog altijd 80% particulier eigendom. Vroeger leefden de mensen van het gebied, nu is dat steeds minder het geval. Ook door vererving en versplintering van het eigendom is veel grond buiten gebruik geraakt. De vroegere gebruikers vertrokken, de vegetatie verruigde en het water drong op en spoelde het land weg. Veel mensen die wel in het gebied bleven wonen en werken hebben inmiddels zo'n hoge leeftijd dat ervaring, deskundigheid en lokale kennis verloren dreigen te gaan. Kennis over de geschiedenis, het oude beheer, de jacht, de visserij, de planten en de dieren, het omgaan met het veen.

Naast gebrekkig beheer en het verdwijnen van traditionele kennis zijn er meer problemen: de biodiversiteit, gevormd door de karakteristieke planten- en diersoorten, gaat zienderogen achteruit. De waterkwaliteit is matig, de fosfaatbelasting is hoog en de mogelijkheden om dit te verbeteren lijken beperkt. Tegelijkertijd vragen klimatologische veranderingen in toenemende mate aandacht voor een duurzamer bodem- en waterbeheer.

De problemen van het gebied kunnen niet door één partij worden opgelost. Ze vragen om samenwerking van alle partijen: eigenaren, bewoners, ondernemers, natuurliefhebbers, faunabeheerders, recreanten, gemeente, het Hoogheemraadschap, de provincie Zuid-Holland en anderen. Door de handen ineen te slaan, kunnen we de kwaliteiten van het gebied waarborgen voor de toekomst.

Missie

Het beheer en de ontwikkeling van de Reeuwijkse Plassen zo vormgeven dat de waarden bewaard en verbeterd worden. Dit zo te doen dat eigenaren, bewoners en gebruikers zich betrokken voelen en er ruimte blijft voor diverse vormen van recreatie.

Visie

De Reeuwijkse Plassen vormen een robuust natuurgebied met waardevolle biodiversiteit, herkenbare cultuurhistorie en ruimte voor recreatie en groene woonmilieus.

Strategie

Vormgeving en uitwerking van de missie in samenwerking met alle betrokkenen in het plassengebied. Daarbij is het uitgangspunt dat ieder zich gehoord voelt, mee kan doen en ervaart dat de maatregelen vruchten afwerpen.

Uitgangspunten bij de strategie

Vooruitkijkend naar het Reeuwijkse Plassengebied in 2030, zien we een plassengebied met waardevolle natuur, schoon water en verantwoorde recreatie in een dichtbevolkt en welvarend gebied.

Dit houdt in:

1. Een plassengebied met een aantrekkelijke en herkenbare uitstraling waarin natuur en cultuurhistorie centraal staan.
2. Hogere niveaus van biodiversiteit in het plassengebied, o.a. door proactief beheer en onderhoud gericht op het stimuleren van icoonsoorten.
3. Effectieve indeling van zones voor het gebruik, dienend aan de natuurkwaliteit en recreatie.
4. Eigenaren en gebruikers, die trots zijn op het gebied en actief bijdragen aan het realiseren van de gezamenlijke doelen van de visie.
5. Bewoners die kennis hebben van de natuurlijke en cultuurhistorische waarden van het gebied en hun beheer daar ook op richten.
6. Duurzame vaarrecreatie, met vrijwel geen negatieve gevolgen voor de waterkwaliteit.
7. Beroepsvissers en jagers die blijven bijdragen aan de doelstellingen van het natuurbeheer.
8. Watergebruikers en recreanten die genieten in een gebied met hoge natuur- en waterkwaliteit en aantrekkelijke natuurlijke zichtlijnen.
9. Recreatiebedrijven (horeca, vakantiehuis-verhuurders, bootverhuurders, etc.) die het belang van een gezonde natuur als cruciaal voor hun succes erkennen en er actief aan bijdragen dit te behouden.
10. De aanwezigheid van een gezaghebbende en professionele organisatie die het behoud en de ontwikkeling van de kwaliteit van het plassengebied financieel en organisatorisch ondersteunt.

HOOFDTHEMA'S

Natuur

Problemen

In de loop van de tijd zijn diverse kenmerkende vogelsoorten van moerasgebieden zoals de grote karekiet en het woudaapje vrijwel uit de Reeuwijkse Plassen verdwenen, tegelijk met rijke oevervegetaties en brede rietkragen. Plaagsoorten zoals de muskusrat en de Amerikaanse rivierkreeft en de massaal aanwezige ganzen tasten de kwaliteit van de natuur aan en voorkomen makkelijke vooruitgang. De oorspronkelijke biodiversiteit staat onder druk, terwijl die in tijden van klimaatverandering ook nodig is om een robuust ecosysteem te kunnen behouden. Ook de - biologisch gezien - matige waterkwaliteit beperkt de mogelijkheden. De nog aanwezige natuur en de recent herstelde oevers en eilanden vragen onderhoud, bescherming en beheer om te voorkomen dat de hiermee behaalde natuurwinst weer verloren gaat. Er zijn mogelijkheden voor meer herstel en uitbreiding van de natuur maar dit vraagt investeringen.

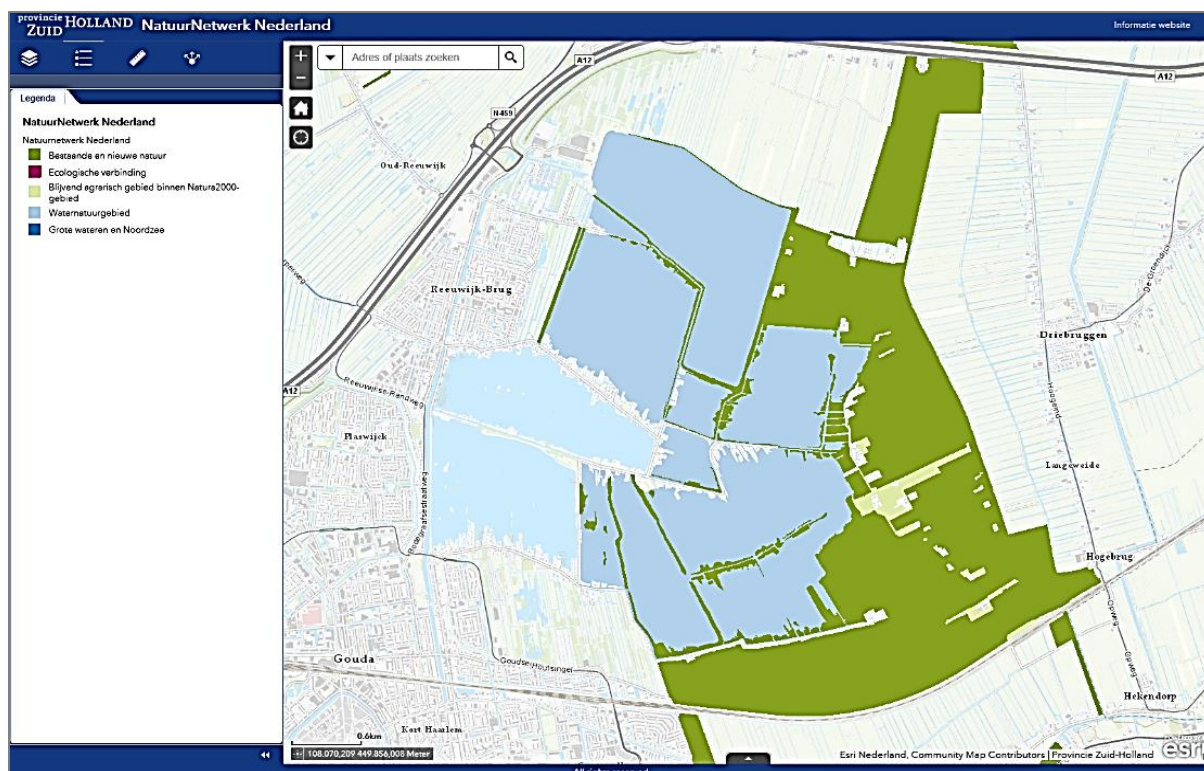
Oplossingen

De Reeuwijkse Plassen zijn gevarieerd. Rietvelden, open water, eilanden, landtongen, evenals de kleinschaligheid bieden de potentie voor een grotere biodiversiteit dan die er nu nog is. De plassen staan niet op zichzelf maar zijn verbonden met de omgeving. De weilanden ten oosten en zuiden van de plassen zijn Natura 2000-gebied en daardoor Europees wettelijk beschermd. Op ecologisch gebied zijn betere 'natte' verbindingen belangrijk, met de Nieuwkoopse Plassen naar het noorden en de Krimpenerwaard naar het

zuiden. Soorten als de otter en de ringslang profiteren hiervan. Met gericht beheer is het mogelijk op enkele plekken leefgebieden te creëren voor soorten die extra kwaliteit toevoegen aan het gebied. Belangrijk hiervoor zijn het behoud en de uitbreiding van bestaande rietoevers met name in het zuidelijk en oostelijke deel van de plassen, verruiming van het areaal aan (ondergedoken) waterplanten en stimulering van ondiepe vooroevers voor de ontwikkeling van waterriet, lisdodde en andere oever- en waterplanten. Een belangrijk doel bij het behoud van de natuurwaarden is het herstel van ecologisch waardevolle, cultuurhistorische relicten in het plassengebied: de biotoopvorming op en rond eilanden maar ook het herstel van diverse oeverzones en landtongen die de restanten van het veenwinningsproces zijn. Prioriteit moet onder andere gegeven worden aan behoud of herstel van de eilanden in plas Ravensberg en het herstelbeheer op voormalige ringdijken (met name in Vrijhoef, Kalverbroek en Nieuwenbroek). Op deze wijze draagt een groot deel van het plassengebied (op vrijwillige basis) bij aan het Natuurnetwerk Nederland (NNN), het met elkaar verbinden van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden en het omringende agrarische gebied.

Natuurnetwerk Nederland

De aard van het gebied biedt kansen voor het behouden en aantrekken van diverse provinciale icoonsoorten en andere voor moerasgebieden karakteristieke dieren- en plantensoorten. Daarvoor is het wel nodig om de zonering in het gebied met aangepast gebruik voor recreatie in het broedseizoen en op specifieke plekken te handhaven. Door te zorgen voor rijke en gevarieerde flora en faunapopulaties in aansluiting met de omringende veenweiden zal de natuur beter in staat zijn adequaat op klimaatsveranderingen te reageren. Belangrijke voorwaarde voor realisatie is dat beheer en onderhoud van de door Rijnland, Staatsbosbeheer, particulieren en diverse stichtingen aangelegde oevers en eilanden en andere eigendommen, goed geregeld en onderling afgestemd zijn.

Waterkwaliteit

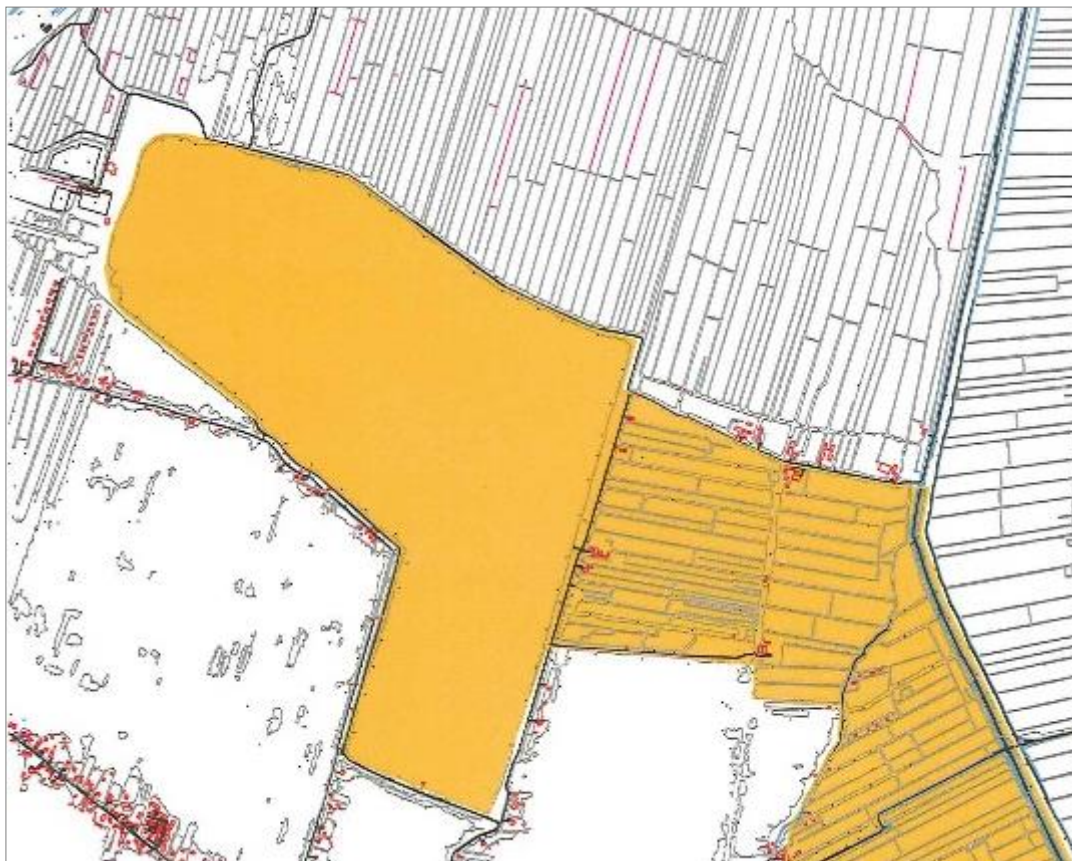
Problemen

Was het water in de begintijd van de Plassen naar verluidt helder en kon toen de bodem op 2 meter diepte worden gezien, dit is al vele decennia niet meer zo. De waterkwaliteit van de Reeuwijkse plassen is al jaren matig, ondanks inspanningen van het Hoogheemraadschap Rijnland. De laatste jaren lijkt de frequentie van de aanwezigheid van blauwalgen alleen maar toe te nemen, waardoor dan zwemmen in de plassen wordt afgeraden. De ontlasting van tienduizenden vogels op de surfplas (een waterlichaam zonder verbindingen met andere plassen) lijkt een zodanige bemestende werking te hebben dat de mogelijkheden voor zwemmen en duiken dreigen te verdwijnen. De kennis bij deskundigen over het waterbeheer van kunstmatige veenplassen, zoals de Reeuwijkse Plassen, is op dit moment in het algemeen onvoldoende om duidelijkheid te bieden over oorzaken, gevolgen en wenselijke aanpak. Wel komt nog steeds fosfaat vrij dat ooit in het watersysteem terecht kwam en in de bodem werd opgenomen. Ook de periodieke inlaat van gebiedsvreemd, minder schoon water in drogere periodes en de klimaatopwarming, spelen waarschijnlijk een rol in het bestendigen van de matige waterkwaliteit.

Oplossingen

Het is van belang om de inspanningen ter verbetering van de waterkwaliteit voort te zetten ook al zal verbetering niet gemakkelijk zijn. In het recente verleden zijn door de waterbeheerders van Hoogheemraadschap Rijnland twee proefprojecten gestart, waarmee de effecten van natuur- of civieltechnische maatregelen op de waterkwaliteit worden getoetst. Gezien het belang van de waterkwaliteit voor de ecologie in het plassen gebied en voor de zwemmogelijkheden dient de evaluatie van deze projecten op korte termijn te worden afgerond, zodat vervolgstappen kunnen worden gezet. De verbetering van de waterkwaliteit in het gehele plassen gebied zal geleidelijk en met aanvullende experimenten moeten worden aangepakt. Prioriteit ligt hierbij op de achterste, rustigste plassen; 's-Gravenkoop, Kalverbroek en Nieuwenbroek en de in Natura 2000-gebied gelegen surfplas (zie kaartje Natura 2000). Naast de aanleg van natuurvriendelijke oevers en het zuiveren van inlaatwater kan men lokaal denken aan het uitdiepen van plassen, het weghalen van bagger, waar het zich heeft opgehoopt, en het defosfateren van plassen door middel van specifieke installaties. Daar waar explosies van waterplantenvegetaties ontstaan moet duidelijk zijn hoe de bevaarbaarheid en het maaibeheer geregeld en gefinancierd gaan worden. Samenwerking met het Hoogheemraadschap Rijnland is in deze essentieel.

Recreatie

Problemen

De Reeuwijkse Plassen zijn ook van groot belang voor de recreatie en de watersport in het drukke en jachtige westen van ons land. Velen bezitten een stukje grond in het gebied, al dan niet met een recreatiewoning, waar ze in alle vrijheid van willen genieten. Er wordt gefietst, gewandeld, hard gelopen, gezwommen, gezeild, geroeid, gevaren, geschaatst en in de zon geluierd. Veel bewoners van het gebied en de omgeving hebben een boot waarmee zij op de plassen varen. Op sommige plassen vinden zeil-, roei- en surfwedstrijden plaats. Op mooie dagen in het voor- en najaar en bij schaatsperiodes in de winter kan het druk zijn in het gebied. Op mooie dagen in de zomer is dit vooral met zwemmers bij de surfplas het geval. Op het water is de intensiteit van het recreatieve gebruik de laatste jaren min of meer stabiel. Wel is er continu de druk om ruimer baan aan recreatieve watersport te geven in voor de natuur belangrijke delen van de plassen. De zwemwaterkwaliteit staat onder druk door blauwalgontwikkeling. Er is een sterke toename van wandelaars en fietsers in het gebied, hoewel daar geen extra voorzieningen (zoals zitmogelijkheden, toiletten en vuilnisbakken) voor gerealiseerd zijn. De warmer wordende zomers brengen naar

verwachting op mooie dagen meer bezoekers naar de surfplas en de parkeermogelijkheden aan de randen van het plassen gebied, bij de Reeuwijkse Hout (en de Goudse Hout), worden dan intensief gebruikt.

Oplossingen

Buiten zijn en bewegen in het groen, zijn van groot belang voor de gezondheid en het is belangrijk dat het plassen gebied haar functie voor de recreatie kan behouden. Dit gebruik moet wel in evenwicht blijven met de draagkracht van het gebied, plaats vinden met respect voor de natuurlijke omgeving en de ontwikkeling van de natuur niet hinderen maar vooruit helpen. Voor de eigenaren van landjes, eilanden en recreatiewoningen betekent dat een bewustwording van de waarde en kwetsbaarheid van het gebied. Ze moeten gestimuleerd worden hun eigendom zo te onderhouden dat dit aansluit bij de natuurlijke processen, door bijvoorbeeld het aanleggen van natuurvriendelijke oevers of begroeiing met inheemse planten. Het betekent voor de watersport dat recreatievormen die hiermee in strijd zijn (zoals hard varen en waterscooters) worden tegengegaan terwijl nieuwe ontwikkelingen die de natuurlijke omgeving niet belasten (zoals sloep roeien en lange afstand roeien) worden gefaciliteerd. Op termijn wordt electrovaren het nieuwe normaal. In overleg zullen afspraken worden gemaakt over het uitfasen van het niet-electrovaren, om te beginnen met commerciële vaartuigen en milieu- en geluidsbelastende vaartuigen.

De huidige ruimteverdeling (zonering) tussen natuur en recreatie blijft uitgangspunt van handelen. Door meer recreatieve watersportvoorzieningen te realiseren op, aan en rond

Elfhoeven en 's-Gravenbroek kan de druk op de andere, kwetsbare plekken beperkt blijven. Voor de waterrecreatie is voldoende vaardiepte en bevaarbaar areaal van cruciaal belang. Er kunnen ook verbeteringen in 'natte' verbindingen met de omgeving gerealiseerd worden, zoals voor kano's en roeiboten naar de Enkele Wiericke en voor met schroef aangedreven boten naar het provinciale vaarrouten netwerk. Dit dient niet te leiden tot extra vaarbewegingen op de plassen. Doorgaand verkeer van auto's en motoren is ongewenst en opvang van dit recreatieverkeer vindt aan de randen van het gebied plaats. De fiets- en wandelroutes kunnen aansluiten bij regionale en landelijke netwerken, waarbij er op plekken waar dat kan, zonder de natuur te belasten, zitmogelijkheden, uitkijkpunten, sanitaire voorzieningen en oplaadpunten gemaakt kunnen worden. Verbetering van de waterkwaliteit is ook voor de recreatie van groot belang.

Klimaatadaptatie

Problemen

De opwarming van de aarde zal niet aan de Reeuwijkse Plassen voorbijgaan. Naast hogere temperaturen waardoor sommige planten- en diersoorten kunnen verdwijnen en andere verschijnen, zijn meer neerslagextremen te verwachten. Hierdoor moet bij droogte meer gebiedsvreemd water worden ingelaten en moeten de plassen bij extreme neerslag mogelijk meer water bergen dan ze nu aankunnen. Zeespiegelstijging kan mogelijk leiden tot meer zoute kwel. Veel meer dan deze algemene beelden weten we niet. In het klimaatbeleid is veel aandacht voor duurzame energiebronnen, zoals zonneparken, windmolens, geothermische energie en mogelijk zelfs warmteopslag in waterlichamen. Het behoud van het veenpakket in het veenweidegebied zal waarschijnlijk topprioriteit worden, waarbij ook natte teelten en actieve veenvorming gestimuleerd gaan worden. Dit kan zijn weerslag hebben op de relatie tussen de plassen en de omliggende gebieden. Indien de bodemdaling in dit tempo doorgaat, kan dit leiden tot de noodzaak in de winter hogere waterstanden aan te houden. Bodemdaling heeft ook gevolgen voor de bruggen en wegen.

Oplossingen

Zolang de mogelijke effecten op het gebied alleen globaal bekend zijn, ligt de prioriteit bij het monitoren van de ontwikkelingen. Voor windmolens en drijvende zonneparken is geen plek in dit gebruikte gebied. Het gebruik van warmteopslag in en -onttrekking uit het water lijkt vooralsnog, zolang geen duidelijkheid is over de effecten, onwenselijk. Plannen voor de vernatting van het veenweidegebied in de omgeving van de plassen kunnen echter wel een kwaliteitsimpuls betekenen voor de interactie met de natuur in de Reeuwijkse Plassen. Een rijke en gevarieerde biodiversiteit maakt de natuur in het gebied robuuster, waardoor die beter kan reageren op, en herstellen van, extreme omstandigheden.

Wonen en werken

Problemen

Het plassen gebied heeft een belangrijke woonfunctie. Sommige mensen wonen hier al van generatie op generatie, andere zijn recent neergestreken. Ook zijn er diverse bedrijven actief. Niet alle bewoners zijn zich bewust van de bijzondere natuur en cultuurhistorische waarden van het gebied en de kwetsbaarheid. Zij richten tuinen, terreinen en oevers soms in zonder oog voor of aansluiting bij de omgeving. Ook de regelgeving laat soms ruimte voor ongewenste ontwikkelingen of wordt niet altijd nageleefd.

Oplossingen

Willen de plassen hun waarden in de toekomst behouden dan is het van belang dat de bewoners zich bewust zijn van de waarde van het gebied, daar trots op zijn en er waar mogelijk aan bijdragen deze te behouden en verder te ontwikkelen. Dit kan bijvoorbeeld door tuin en land zo te (laten) beheren dat zij de gebiedseigen plant- en diersoorten bevorderen en de cultuurhistorische kenmerken in stand houden. Ook is van belang dat verdergaande bebouwing in en tegen het gebied aan wordt vermeden en dat de regels die hiervoor zijn afgesproken adequaat worden gehandhaafd. Dit kan alleen in een betrokken gemeenschap met kennis over het gebied. Voorlichting, informatievoorziening en het actief betrekken van bewoners bij de planvorming van het gebied en haar deelgebieden (bijvoorbeeld per plas bij elkaar brengen van belanghebbenden) is daarom van groot belang.

FINANCIERING EN ORGANISATIE

Problemen

Hoewel door diverse partijen al veel geld, tijd en zorg in het gebied gestoken is, blijft intensief onderhoud nodig om nieuw verval te voorkomen en is op andere plekken (zoals de plas Ravensberg) herstel hoognodig. Een deel van de eigenaren doet zijn best om hun gebied goed te beheren, maar de onderlinge afstemming van beheer, maatregelen en technieken is beperkt. Ook bezit niet iedereen de noodzakelijke kennis en middelen hiervoor. Voor het inlopen van nog aanwezige achterstanden, voor beheer van de verbeterde oevers en eilanden, voor het in stand houden van de vaarmogelijkheden en voor versterking van de natuurlijke, recreatieve en landschappelijke kwaliteiten, is geld nodig. De middelen waarover de Stichting VEEN vanuit de vaarontheffingen beschikt, zijn bij lange na niet afdoende.

Oplossingen

Wil een evenwichtige en duurzame beheerinspanning door en voor alle eigenaren van de grond komen en over voldoende middelen beschikken, dan is een gebiedsfonds waarschijnlijk de sleutel tot succes. Een fonds dat de totale Reeuwijkse Plassen tot haar werkgebied rekent. Hoewel het waarschijnlijk ook cofinanciering kan genereren bij andere partijen, zouden de gemeente, water- en landeigenaren, watersporters, het Hoogheemraadschap, particulieren, ondernemers, goede doelen fondsen, en de provincie Zuid-Holland zo'n fonds kunnen voeden. Een fonds dat de middelen heeft voor beheer en kwaliteitsverbetering, de kennis over het gebied bundelt en voor samenwerking en coördinatie zorgt. Een fonds dat ook werkt als een professionele organisatie. Een organisatie die slagvaardig is en met een beperkte overhead werkt. Die de bewoners betreft en betrokken laat zijn bij het gebied en hen de mogelijkheid geeft er actief aan bij te dragen. In de toekomst zou zo'n fonds ook de mogelijkheid kunnen geven aan eigenaren om hun grond- en watereigendom, of delen ervan, over te dragen, mochten zij die wens hebben.

Voorwaarde voor succes is dat een dergelijk fonds onafhankelijk is en de steun heeft van alle organisaties in het gebied en gedragen wordt door alle partijen. Dan kan het ook een gezaghebbende spreekbuis en belangenbehartiger voor het gebied zijn en een invloedrijke partner voor allerlei overheden en anderen. Het zou de organisatie kunnen zijn die vormgeeft aan het verder invullen van de hierboven geformuleerde visie en uitvoering geeft aan de missie.

UITVOERING EN PLANNING

Korte termijn

De eerste stap is een verdere invulling en uitwerking van de visie per hoofdthema, door werkgroepen gevormd door betrokken vertegenwoordigers uit het gebied. Dit kan leiden tot voorstellen voor maatregelen en projecten.

Op basis hiervan kan een uitvoeringsprogramma worden opgesteld, met een begroting en een meer gedetailleerd plan van aanpak. Ondertussen wordt een voorstel voor de organisatievorm uitgewerkt en voorgelegd aan alle betrokkenen.

De nieuw op te richten organisatie brengt alle betrokken partijen bijeen, maakt afspraken met hen en begint met het genereren van middelen en de uitvoering van de plannen.

Langere termijn

Over 3 jaar werken alle betrokken partijen actief samen om de kwaliteiten van het gebied te behouden en waar mogelijk te versterken.

Over 10 jaar is de inrichting van de Reeuwijkse Plassen zodanig dat belanghebbenden met plezier genieten van het unieke karakter van het gebied, met een rijke verscheidenheid aan plant- en diersoorten in een dicht bevolkte omgeving.

Vaarwater gegevens

